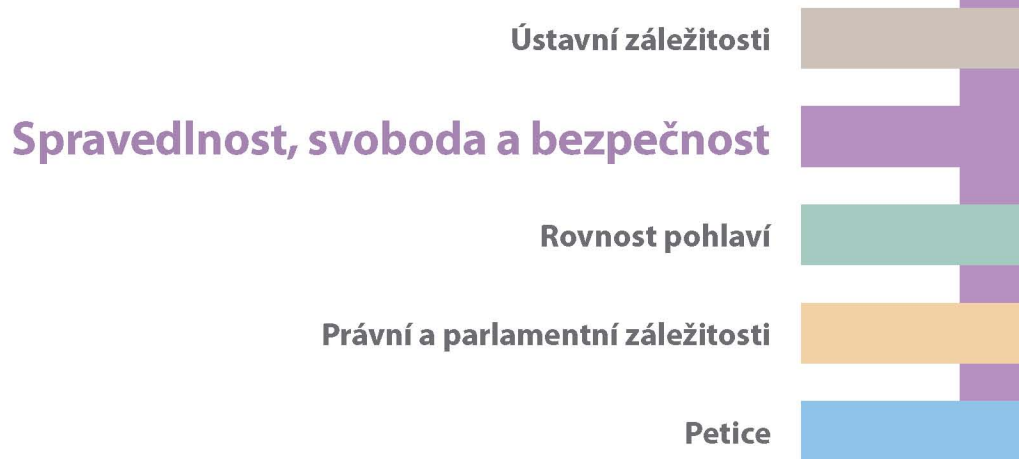

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO VNITŘNÍ POLITIKY

TEMATICKÉ ODDĚLENÍ C

OBČANSKÁ PRÁVA A ÚSTAVNÍ ZÁLEŽITOSTI

**Celní spolupráce v prostoru svobody,
bezpečnosti a práva**

**Úloha celních orgánů ve správě vnějších
hranic EU**

SHRNUTÍ

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO VNITŘNÍ POLITIKY
TEMATICKÁ SEKCE C: OBČANSKÁ PRÁVA A ÚSTAVNÍ ZÁLEŽITOSTI

OBČANSKÉ SVOBODY, SPRAVEDLNOST A VNITŘNÍ VĚCI

**Celní spolupráce v prostoru svobody,
bezpečnosti a práva**

**Úloha celních orgánů ve správě vnějších
hranic EU**

SHRNUTÍ

Obsah

Tato studie porovnává současnou úlohu celní správy na vnějších hranicích s ideálním stavem. Značná nerovnováha v zapojení celní správy a pohraniční stráže brání řádnému fungování pohraničních kontrol a představuje bezpečnostní rizika pro Unii a její občany, teroristické útoky nevyjímaje. Tato studie analyzuje příčiny této nerovnováhy a navrhuje vhodná řešení, která odpovídají mezinárodním standardům.

O vypracování tohoto dokumentu požádal Výbor Evropského parlamentu pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE).

AUTOR

Peter HOBGING

E-mail: hobbing@t-online.de

ve spolupráci s oddělením pro spravedlnost a vnitřní věci Centra pro evropská politická studia (CEPS)

ODPOVĚDNÝ ÚŘEDNÍK

Andreas HARTMANN

Tematická sekce C – Občanská práva a ústavní záležitosti

Evropský parlament

B-1047 Brusel

E-mail: andreas.hartmann@europarl.europa.eu

JAZYKOVÉ VERZE

Originál: EN

Překlad: BG/CS/DA/DE/EL/ES/ET/FI/FR/HU/IT/LT/LV/MT/NL/PL/PT/RO/SK/SL/SV

O VYDAVATELI

Pokud chcete kontaktovat tematickou sekci nebo si objednat její zpravodaj, pište na adresu:

poldep-citizens@europarl.europa.eu

Rukopis dokončen v dubnu roku 2011

Brusel, Evropský parlament, 2011

Tento dokument je dostupný na internetu na adrese:

<http://www.europarl.europa.eu/studies>

PROHLÁŠENÍ

Za názory vyjádřené v tomto dokumentu nesou výlučnou odpovědnost autoři a tyto názory nemusí představovat oficiální postoj Evropského parlamentu.

Šíření dokumentu a jeho překlady pro nekomerční účely jsou povoleny pod podmínkou uvedení zdroje, předchozího upozornění vydavatele a předání jednoho výtisku vydavateli.

SHRNUTÍ

Souvislosti

Hranice jsou vnějším obalem Evropské unie, především jejího prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti, a fungují jako dveře do světa a zároveň jako filtr všech příchozích a odchozích pohybů, což jim dává zvláštní význam. Díky této funkci se v ní protínají dvě hodnoty, a sice právo na volný pohyb a nutnost zajistit Unii a jejím občanům ochranu před ohrožením. Správa těchto hranic představuje citlivý úkol, jelikož v sázce jsou různé cíle.

Tradičně byly úlohy pohraniční stráže/policie (kontrola osob) a celní správy (kontrola zboží) pečlivě odděleny, avšak tento dobře zavedený systém se na konci roku 2010 náhle ukázal jako nedostatečný, když Evropa se zděšením zjistila, že přes velkou část území Unie byla bez povšimnutí přepravována teroristická zařízení, než byla odhalena ve Spojeném království (pokus o bombový útok jemenské odnože al-Káidy). Některé policejní orgány toto pochybení využily k rozšíření policejních pravomocí na celé odvětví letecké nákladní dopravy, avšak nejen to, podrobnější pohled na současný stav celní spolupráce v EU dokládá, že celní správa je již do značné míry odtržená od vývoje na úrovni EU. Hlavní politické dokumenty, jako je Stockholmský program nebo strategie vnitřní bezpečnosti EU, v plánování budoucí integrované správy hranic existenci celní správy prakticky ignorují.

Tato situace odporuje nejen evropským tradicím, ale rovněž běžným postupům jinde ve světě.

Cíle

Cílem této studie je provést analýzu této poněkud neobvyklé situace, nalézt její původ a vypracovat možná řešení, která umožní správu hranic EU v souladu se současnými mezinárodními normami. Studie za tímto účelem výboru LIBE Evropského parlamentu předkládá soubor doporučení, díky nimž bude moci vymezit vlastní postoj k otázce úlohy celní správy v novém rámci pro správu hranic EU, který je stanoven ve Stockholmském programu, a v budoucí strategii EU pro celní spolupráci.

Z předběžného průzkumu vyplývá, že je třeba podniknout následující kroky:

- určit, jakým způsobem došlo k opomenutí celních orgánů ve správě hranic na úrovni EU;
- posoudit možnosti celní správy v EU a zjistit, do jaké míry splňuje kritéria pro efektivní správu vnějších hranic z hlediska regulačního i bezpečnostního;
- porovnat stávající koncepci integrované správy hranic v EU, jak ji stanovila Rada v roce 2006, s normami zavedenými mezinárodním společenstvím a zejména Světovou celní organizací, a
- zjistit, zda k rozvoji specificky evropského modelu „jedině policie“ nepřispěl nedávný vývoj v oblasti evropské integrace a podivný rozkol mezi prvním a třetím pilířem.

Studie jde nad rámec pouhého označení problémů a následně předkládá řešení, která by mohla přispět k návratu celní správy a k tomu, aby se správa hranic EU vyrovnala mezinárodním normám.

DOPORUČENÍ

- Doporučení č. 1. Evropský parlament by měl bedlivě sledovat vývoj koncepce integrované správy hranic v EU. Přístup, který je v současnosti uplatňován, pochází z doby před přijetím Lisabonské smlouvy, a tudíž je ještě inspirován mezivládními pracovními metodami v rámci bývalé hlavy VI Smlouvy o EU, a nepodléhá tedy náležité kontrole ze strany Evropského parlamentu a Evropského soudního dvora. Je zaměřen jednostranně na kontrolu osob prováděnou policejními orgány a zanedbává bezpečnost související s přepravovaným zbožím, již má zajišťovat celní správa – což není v souladu s mezinárodními normami a ani to (kvůli nedostatečnému zapojení celních orgánů) nezaručuje uspokojivou ochranu a správu vnějších hranic.
- Doporučení č. 2. Evropský parlament by měl požádat Komisi a Radu, aby vysvětlily, jakým způsobem hodlají přepracovat stávající podobu koncepce integrované správy hranic, jak ji stanovila Rada v roce 2006, aby se její součástí stalo úplné zapojení celních orgánů. Nedávné události, jako byl pokus o bombový útok jemenské odnože al-Káidy v říjnu 2010 a obavy z použití „špinavé bomby“ v italském přístavu Janov v únoru 2011, jasně dokládají, že hrozbou pro evropskou bezpečnost jsou nejen teroristé, kteří vstupují na její území, ale rovněž teroristická zařízení skrytá a přepravovaná v zásilkách. Kromě toho by se přístup celní správy, který je více zaměřen na občany/obchod (selektivní kontroly na základě rizika spíše než 100 % rutinních kontrol), mohl stát inspirací pro „inteligentnější“ koncepci bezpečnosti hranic.
- Doporučení č. 3. Evropský parlament by měl probíhající hodnocení agentury FRONTEX a předkládání pozměňovacích návrhů k nařízení č. 2007/2004 o agentuře FRONTEX využít a vyjádřit tak podporu výslovnému přání agentury FRONTEX, aby se na straně celní správy ocitl kompetentní partner. Ten by měl být schopen reprezentovat celní správu v plném rozsahu jejích kompetencí, tj. od aspektů regulačních po bezpečnostní. Pracovní skupina Rady pro celní spolupráci tudíž není pro tuto funkci vhodnou volbou.
- Doporučení č. 4. V této souvislosti je třeba, aby Parlament podpořil zřízení vhodného orgánu, který by v rámci celní správy zastával úlohu protějšku agentury FRONTEX, a to buď jako samostatná evropská agentura (Evropská agentura pro celní správu) nebo, pokud by to nebylo možné z rozpočtových důvodů, jako společný orgán Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF). Výrazná přítomnost evropsky zaměřené celní správy v systému integrované správy hranic by rovněž posloužila k dalšímu posílení systému evropské pohraniční stráže v duchu jasně vymezené evropské identity.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO VNITŘNÍ POLITIKY

TEMATICKÉ ODDĚLENÍ OBČANSKÁ PRÁVA A ÚSTAVNÍ ZÁLEŽITOSTI **C**

Úloha

Tematická oddělení jsou odbornými útvary, které poskytují výborům, meziparlamentním delegacím a jiným parlamentním orgánům specializované poradenství.

Oblasti politiky

- Ústavní záležitosti
- Spravedlnost, svoboda a bezpečnost
- Rovnost pohlaví
- Právní a parlamentní záležitosti
- Petice

Dokumenty

Navštivte webové stránky Evropského parlamentu :
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

FOTOGRAFIE:
iStock International Inc.

